

הכל חייבין פרק ראשון חגיגה

ו.

עין משפט
נר מצוה

בר א מיי פ"א מהל'
חגיגה הלכה א סמג
עין רסו:
בה ב מיי ס"ז פ"ב הלכה
ג:

חגות הב"ח

(א) נגמרא עד הכא מלן
איתיה אמר ליה אביי עד
הכא אימיה דמחייבא
בשמחה איתיה
מכאן ואילך כלי:
(ב) שם גדול פטור
מחייבא קטן נמי
פטור מדרבנן ד"ש
אמר: (א) שם בית שמאי
ר' ישמעאל ר' י
אליעזר כולו: (ד) רש"י
ד"ה עד הכא מלן איתיה
עד ירושלים מי הביאו
דברי עוליה מירושלים
וכו' מי הביאו והלא
משמחה יכיר וכו'
לאחור ביד אביי ס"ד
ואח"כ מ"ד דמחייבא:
(ה) תוס' ד"ה אימיה
בשמחה:
(ו) ד"ה וכו' עולת
המדי עול: (ז) ד"ה דין
וכו' ואף גב וכו'
מכך אמת וכו' משעה
משום דמי:

רבינו חננאל (המשך)

לדבר (ב"ה) [ב"ש] וקטן
סוגא שכול להתפתח
לדבר שיהיה מאי ופשטה
אביי כל היכא גדול חייב
שאינו כולו לגבוה נמי כו'
מדרבנן פטור: מתני' ב"ש
אומרים הראיה שתי כסף
כו'. ת"ד הראיה שתי כסף
שהיא כולה לגבוה מה
שאינו כולו לגבוה נמי כו'
החלב והדבש לגבוה והבשר
לבעלים ועוד מצונו
בצורת שהיהויה הקב"ה
לישראל בעולות ושלמים
ורביה בעולות. ובה"א
החגיגה גדולה מן הראיה
שהחגיגה ישנה לפני מתן
תורה שנאמר ויחבו
ובחיים שלמים לה' פרים
וכי תביא הוא התם נמי
חכי ויעלו עולות והנה
הקריבו נמי קודם מתן
תורה עולת ראיה ההיא
עולה שהקריבו ישראל
קודם מתן תורה עולת
תמיד הווא. ועוד מצונו
בשמיים שהקריבו פר
ואיל וכבש לעולה
הקריבו לובח שלמים
מן העור וגו'. ודחינן
ב"ה עצרת קרבן צבור ואין
דנין קרבן יחיד מקרבן
צבור. ודחינן ב"ש עולה
שהקריבו ישראל במדבר
עולת ראיה הווא. קרבן
נשיאים אינו נוהג לדורות.
אמר אביי ב"ש ור'
ישמעאל ר' אליעזר כולוהו
סבירא להו עולת שהקריבו

(ג) אמר לא מלעו זה רק בני
סוגא כסוגא ד' כ"ה ואילו
נחלקו בית שמאי דבדר זה:
כמה לו דמטה דחולין
ומשמעין פטורין מן הכלים.

(א) דמחייבא אימיה בשמחה. פירש רש"י צפרק קמא דקדושין
(דף לד: ושם) גבי אשה בעלה משמחה צבדל צבדלי
צבעונין צא"י צבדלי פשתן והכא משמע דבשלמי שמחה מיירי
והתם (בד"ה אשה) פ"י וכן צפ"ק דר"ה (דף ו: ושם):

דיבור לרבו על כתיבו של אביו.

שהיה גדול קצת אצל לא
מנ"י לאחור בידו ולעלות צרגליו:

בחגיגה שיבול אהתפשט.

מקמי
גדולו מאי מי אמרינן
דכיון דגדול המיחייב מדאורייתא גבי
קטן נמי מיחייב צנינון דמידי הוא
טעמא צקטן אלא משום לתוכו דיע
כשהוא גדול או דלמא כיון דגדול
צדיק לא מיחייב גס קטן לא:

הראיה שתי כסף.

ומדרבנן
הוא דמדאורייתא אין
לו שיעור לקרבן רק לאשם מעילות
(שצוות העדות) דכתיב ציה כסף
שקלים (ויקרא ה) ומנן ככריתות (דף
ט: ה) המפריש שמי סלעים לאשם והא
לדמרינן צוצחים (דף מט.) [לא יהא
ספיקו חמור מודלו מה ודלו סתמא
צת דנקא אף ספיקו לאשם צר דנקא]
וצמנחות (דף קז:) ציצא "אשם הוא
ונסכיו צסלע לאו דוקא קחשיב
לדמרינן צפרק צ' דכריתות (דף י:)
ציצא "אשם צסלע וכן הא לדמרינן
צפ' הוצילו לו ציומא (דף נה:)

נישקול ארבעה וחי ונשדי צנהרל לאו
דוקא דלא צלפי כולי ונשדי וצפ"י צמנחות

(דף קז:) ושם ד"ה (כג) פירשתי (ה)
ישנה לפני הדבור. וס"ל עולת

(ו) ראיה הווא דקאמר צסמוק:
ע קרבן יחיד. כגון חגיגה וצפ"ה

דיומא (דף נה.) ושם

דקרי ליה קרבן צצור היינו גבי פסח
שני דקאמר התם חגיגה מ"ט פסח

קרבן צצור דלמאי צצנופלא מקרי
נמי דלמאי צצנופלא איכא פסח שני

דלא אמת צצנופלא:
דנין דבר הנוהג לדורות. ולא

צעי למימר דנין י"ט מיו"ט
לאפוקי נשיאים דחול הוי דלא מצינו

ליה האי חילוקא צצוס מקום (ו) אע"ג
דלקמן פרק חומר צצוס (דף ג:)

(שם) ילפינן צירוף קף אמת צצכאבו
עשה כל מה צצפק אמת ולא פרכינן

דורות משעה לא ילפינן דהתם כיון
דליכא למלפי מדורות ילפינן ליה

שפיר משעה אי נמי שאני התם
דמני ציה קרא תריסר צימני כדאמרין

צפ"ק דמנחות (דף ט: ו) וצפרק הקומץ
רצה (שם דף יט:) גבי כלי הלם מקדש

הלם וילין שמואל דורות משעה
דמני ציה קרא תריסר צימני:

ורבי ישמעאל ורבי אלעזר וכו'.
ואין להקשות ושצקי ציה

ועצדי כצ"ש הלל צ"ש צמקום ציה
הלל אינו משנה וי"ל דסבירא להו לא

נחלקו ציה שמואל וצ"ה צצדר זה:
בית שמאי הא דאמרין. וליכא

לאקשוי מנא ליה דלית להו
עולת ראיה הווא דלמא לעולם

סבירא להו עולת תמיד וטעמא דידהו
עדיף להו דהכי משמע מדצעי

מאי טעמא לא אמר ציה הלל
כוותייהו האי לאו מילתא היא

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
מי

עד הכא מאן אתייה אמר ליה אביי עד הכא
(ה) דמחייבא אימיה בשמחה אייתיה אימיה

מכאן ואילך אם יכול לעלות ולאחור בידו של
אביו מירושלים להר הבית חייב ואי לא פטור

השיב רבי תחת בית הלל לדברי בית שמאי
יוחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל

הנער והביאותיו והא שמואל דיכול לרכוב
על כתיפו של אביו הווא א"ל אבוא ולמעמיד

תיקשי לך חנה גופה מי לא מיחייבא
בשמחה אלא חנה מפנקותא יתירתא חוייא

ביה בשמואל וחשא ביה בשמואל לחולשא
דאורחא בעי רבי שמעון קטן חגיר לדברי

בית שמאי וסומא לדברי שניהם מהו היכי
דמי אילימא בחיגר שאינו יכול להתפשט

וסומא שאינו יכול להתפתח השתא גדול
פטור קטן מיבעיא לא צריכא בחיגר שיכול

להתפשט וסומא שיכול להתפתח מאי אמר
אביי יכל היכא דגדול מיחייב מדאורייתא

קטן נמי מחנכין ליה מדרבנן כל היכא
דגדול פטור מדאורייתא מדרבנן (ו) קטן נמי

פטור: ב"ש אומרים הראיה שתי כסף
כו': ת"ר בית שמאי אומרים הראיה שתי

כסף והחגיגה מעה כסף שהראיה עולה
כולה לגבוה מה שאין כן בחגיגה ועוד מצונו

בעצרת שריבה בהן הכתוב בעולות ויותר
מבשלמים ובית הלל אומרים הראיה מעה

כסף וחגיגה שתי כסף שהחגיגה ישנה לפני
הדיבור מה שאין כן בראיה ועוד מצונו

בנשיאים שריבה בהן הכתוב בשלמים ויותר
מבעולות ובית הלל מאי טעמא לא אמרי

בבית שמאי דקא אמרת ראיה עדיפא דעולה
כולה לגבוה אדרבה חגיגה עדיפא דאית

בה שתי אכילות ודקא אמרת נילף מעצרת
דנין קרבן יחיד מקרבן יחיד ואין דנין קרבן

יחיד מקרבן צבור ובית שמאי מ"ט לא אמרי
בבית הלל דקאמרת חגיגה עדיפא דישנה

לפני הדיבור ראיה נמי ישנה לפני הדיבור
ודקאמרת נילף מנשיאים דנין דבר הנוהג

לדורות מדבר הנוהג לדורות ואין דנין דבר
הנוהג לדורות מדבר שאינו נוהג לדורות

ובית הלל מאי שנא חגיגה דישנה לפני
הדיבור דכתיב ויזבחו זבחים שלמים ראיה

נמי הכתיב ויעלו עולות קסברי בית הלל
עולה שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד

הואי ובית שמאי סברי עולה שהקריבו
ישראל במדבר עולת ראיה הווא אמר אביי

בית שמאי (ו) ורבי אלעזר ור' ישמעאל כולוהו
סבירא להו עולה שהקריבו ישראל במדבר

עולת ראיה הווא ובית הלל ורבי עקיבא ור'
יוסי הגלילי כולוהו סבירא להו עולה

שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד הווא
בית שמאי הא דאמרין ר' ישמעאל דתניא

ר' ישמעאל אומר כללות נאמרו בסיני
ופרטות

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:

דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:
דמביעיא ליה אמאי לא קאמרי ציה הלל עולת ראיה ציה שמאי:

עד הכא מאן אסייה. עד ירושלים מי הביאו (ו) והלא משמחה יכול
להיות חוץ מאלו יכול לאחור ציד אצו דכדי עלייה מירושלים להר
הבית אמת אומר שימנכוהו ועד ירושלים מי הביאו: מחייבא צמחה.
לעלות לרגל ולשמח צמח עם בעלה דעל השמחה נטוו נשים דכמי

ושמחת אמת וציתך (דברים יד):

מכאן ואילך. דאימיה לא מחייבא
להתראות צהר הצית: עד יגמל.

לסוף כ"ד חודש שכן מיעוק יונק
ומשנה ראשונה הווא יכול לרכוב על

כתיפו של אצו כדי לעלות מירושלים
הר הצית וכל שכן משילה למשכן:

הכי גרסי קטן חגיר לדברי ציה
שמאי וסומא לדברי שניהם. דאילו

חגיר לדברי ציה הלל לא מביעיא לן
דלא מחנכין ליה דהא אמרינן אין

מחנכין אלא לקטן שיכול לאחור
ולעלות צרגליו צירושלים וזה אינו

יכול אצל ציה שמאי דמחייב לחנכו
משכיל לרכוב קטן חגיר יכול לרכוב

על כתיפו של אצו והסומא יכול
לאחור לצ"ה מהו צריך חינוך או לא:

שאנו יכול להספיק. שאין סופו
להתפשט עולמית: קטן מיבעיא.

הלא אין חינוך קטן אלא כדי להנהיגו
שיהא סרוך אחר מנהגו לכשיגדיל

וכיון שזה פטור לכשיגדיל למה לי
חינוך: שיכול להספיק. קודם

שיגדיל: מצינו צעזערים. צפ' שור
או כצו הקרבתם על הלחם שצעת

בכשים מממיתם ופר צן צקר אחד
ואליה שנים יסיו עולה לה' וכתבי

ושני כבשים צני שנה לזבח שלמים
(ויקרא ג:). ישנה לפני הדיבור.

קודם מתן תורה הקריבו שלמים
בסיני דכתיב וישלח את נערי צני

שראל (שמות ד). ואע"ג דהאי קרא
כתיב צואלה המשפטים לאחר עשרת

הדברות קודם שפטים הדברות הוה
ואין מוקדם ומאוחר צמורה והכי

תניא צמסכת צצת צפרק ר' עקיבא
(דף פח.) רבי יוסי אומר צצני עלה

וירד צצלישי עלה וירד צצציעי ירד
ושצו לא עלה צצמישי צנה מוצח

והקריבו עליו קרבן צצשיי צימנה תורה
ואין אמת מוצא צצמית הוצרה צנין

מוצח אלא צצמות צצנאמר וישלח את
נערי צני ישראל וגו'. ולקמן פריך

התם נמי עולה הווא: נשיאים.
צצנות המוצח הקריבו שלמים יותר

מעולות דכתיב כל הצקר לעולה וגו'
וכל צקר צצח השלמים וגו' (צמדנר ו):

שפי אצילות. מוצח ואדם: נשיאים
קרבן יחיד וראיה וחגיגה קרבן יחיד

אצל כצשי עצרת קרבן צצור ומתירומת
הלשכה: ראיה נמי ישנה לפני

הדיבור. דעולה נמי הוה התם:
מדבר הנוהג לדורות. כצשי עצרת:

עולם תמיד הווא. חוצת כל יוס ויוס
הווא. על שם ויחור את האללים: ראיה

כללום אצילות. הרצה דצריס
נאמרו סמומים צצניי שלא נתפרשו

כל צרכן ופירשו לו לאחר שהוקס
המשכן צצהל מועד שצדי לא נתפרשו

שם הלכות עצודה ככל הנריך אלא
מוצח אדמה תעשה לי וצצחת עליו את

עולותיך ואת שלמין (שמות כ) ולא פ"י
מתן דמיהן הפשיעין וציתוחן של עולות

והקרבנות אימורין של שלמים:
ופרטות

והקרבנות אימורין של שלמים:
ופרטות

והקרבנות אימורין של שלמים:
ופרטות

והקרבנות אימורין של שלמים:
ופרטות

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לָא עֲלֵיתָהּ כִּי
אֶמְרָה לְאִשְׁתִּי עַד יִגְמַל
הַנָּעַר וְהַבְּאִיּוֹת וְהָרָאָה
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁשֶׁם עַד
עוֹלָם: שְׂמוּאֵל א א כב
2. וְשִׁלַּח אֶת בְּעֵרִי בְּנִי
יִשְׂרָאֵל וְעָלָה עִלָּה
וְהַבְּאִיּוֹת וְהָרָאָה שֶׁשֶׁם עַד
עוֹלָם: שְׂמוּאֵל א א כב

גליון הש"ס

נגמרא עולה שהקריבו
ישראל במדבר. עולת
המדי הווא. עין יומא דף
לד ע"ה מוספות ד"ה
טעולה: ת"ד הראיה כו'
ומדרבנן הווא. עין קדושין
ז ע"ה מ"ה ונ"ף:

מוסף רש"י

עולה שהקריבו ישראל
במדבר. דכתיב (שמות ד)
ויעלו עולות (בבבוח ה).
כללות נאמרו בסיני.
בשם נאמרה מורה כסני
ולא מתפרש לו. כגון כסני
נאמר (שמות כ) וצחת עליו
את עולותיך ואת שלמין.
ולא פירש מתן דמיס צילד
ומתן וכלל על עולה ובספר
ויקרא צצהל מועד פירשה
(סוטה ז: וצבנ"ז וצבחים
סוטה).

רבינו חננאל

בה"א כל שאינו יכול
לאחור בידו של אביו
ולעלות מירושלים להר
הבית שנאמר שלש גדלים.
ממקום מושבותיהם מי
הביא הקטנים והפסע
ממקומם שהיתה אפן
חיבת לעלות ולשמוח
הביאותו אמו מיכן ואילך
שאניה חייבת בראיה
משלימתו לאביו ומקשה
לכ"ש דאמרין אם יכול
לרכוב על כתיפו של אביו
ולעלות חייב. והא שמואל
דיכול לרכוב הווא וכתבי
וחנה לא עלתה כי אמרה
לאישה עד יגמל הנער
והביאותיו ונראה את פני
ה' וישב שם עד עולם.
ודחי ב"ש ולמעמיך חנה
גופה אמאי לא עלתה מי
לא מיחייבא בשמחה אלא
חנה מפנקותא יתירתא חות
בשמואל (והשתא)
(וחשתין) משום חולשא
דאורחא משום הכי חנה
נמי פטורה דאמר (ו) חולין
ומשמעין פטורין מן
ההיא. בעי ר"ש בר אבא
קטן חגר שיכול להתפשט